

Paktu Północnoatlantyckiego (NATO) zdecydowała, że zostanie Sekretarzem Generalnym tej organizacji.

Zasługi dla Europy

Spaak zasłynął jako utalentowany mówca – umiał sprawić, by ludzie go słuchali, oraz miał dar przekonywania. Dzięki tym talentom oraz swojej wizji współpracy europejskiej stał się jedną z czołowych postaci, które przyczyniły się do zrealizowania projektu integracji europejskiej.

Utworzenie Beneluxu

Chociaż II wojna światowa zrujnowała większą część Europy, Spaak dostrzegł szansę, aby dzięki politycznej i gospodarczej współpracy ponownie uczynić z Europy silny kontynent. Doświadczenie wojny sprawiło, że uznał on, iż dla osiągnięcia wspólnych celów znacznie bardziej produktywna jest współpraca niż walka przeciw sobie. Spaak był jedną z osób, które dzisiaj uznajemy za ojców-założycieli Unii Europejskiej, ponieważ dostrzegł potencjał w zjednoczeniu powojennej Europy. Świadectwem tego jest utworzenie Beneluxu w 1944 r.

Gdy Spaak działał w Londynie, na kontynencie trwała wojna. Jednak w tym czasie Spaak, wraz z premierami Holandii i Luksemburga, pracował nad całkowicie nowym i bardzo ambitnym projektem. W 1944 r. powstał Benelux: unia celna między Belgią, Holandią i Luksemburgiem. Sam pomysł, choć prosty, nigdy wcześniej nigdzie nie został zrealizowany. Polegał on na tym, aby w obrębie tych trzech krajów zapewnić swobodny przepływ kapitału, osób, usług i towarów. Pomysł stał się inspiracją do dalszej integracji Europy.

Konferencja w Mesynie

W 1955 r. na konferencji w Mesynie przywódcy europejscy mianowali Spaaka przewodniczącym komitetu (komitetu Spaaka), który miał opracować raport na temat możliwości stworzenia europejskiego wspólnego rynku. Na konferencji w Mesynie trzy państwa Beneluxu zaproponowały, aby proces integracji europejskiej opierał się na

wspólnym rynku i integracji w sektorze transportu i energii atomowej. Tzw. raport Spaaka stał się podstawą zwołanej w 1956 r. konferencji międzyrządowej w sprawie wspólnego rynku i Euratomu. Raport doprowadził do podpisania w dniu 25 marca 1957 r. traktatów rzymskich, na mocy których w 1958 r. utworzono Europejską Wspólnotę Gospodarczą. Spaak podpisał traktat w imieniu Belgii.

W trakcie swojej kariery politycznej Spaak zawsze z wielkim zacięciem bronił znaczenia integracji europejskiej i niezależności Komisji Europejskiej: „Przyszła Europa musi być Europą ponadnarodową”, oświadczył, odrzucając zgłoszony przez prezydenta Francji, gen. Charles’a de Gaulle’a „plan Foucheta”, którego celem było zablokowanie przystąpienia do Wspólnot Europejskich Wielkiej Brytanii i zakwestionowanie ich ponadnarodowych fundamentów. Jedność Europejska oznaczała dla Spaaka przede wszystkim jedność gospodarczą. Ów belgijski mąż stanu marzył o zjednoczeniu politycznym, które chciał budować nie tylko w oparciu o państwa tworzące wspólny rynek. Sprzeciwiał się więc wszelkim dalszym działaniom aż do momentu włączenia Wielkiej Brytanii w proces integracji gospodarczej z unią. W 1966 r. wycofał się z polityki. Zmarł w 1972 r. w Brukseli.

Spaak podpisuje w imieniu Belgii traktat europejski w 1965 r.

Zagorzały Europejczyk

Spaak zapisał się na kartach podręczników historii jako siła napędowa integracji europejskiej. Stał się orędownikiem projektu europejskiego na długo przed faktycznym rozpoczęciem europejskiej współpracy gospodarczej i politycznej. Był zagorzałym Europejczykiem, który potrafił ocenić projekt integracji z perspektywy szerszej niż krajowa.